

0 3 cm

1 pav. XIV–XV a. keraminių indų fragmentai iš šurfo 6. L. Kvizikevičiaus nuotr.

Fig. 1. Fragments of 14th–15th-century pottery from a test pit.

The Grounds of Glitiškės Manor

Test pits (a total of 24 m^2) were excavated on the grounds of Glitiškės Manor (E Lithuania). A cultural layer with five sherds of 14th–15th-century pottery (Fig. 1) was found in two test pits in the vicinity of the manor house.

Linas Kvizikevičius,
Gintautas Rackevičius

Žvalgomieji tyrimai Širvintų ir Vilniaus rajonuose

2011 m. KVP Širvintų ir Vilniaus rajonų kai kurių kultūros paminklų teritorijose ir apsaugos zonose projektuojamo šviesolaidinio interneto trasų vietose atliko žvalgomuosius tyrimus. Širvintų rajone 10 vietų buvo ištirta 40 šurfų (bendras 71 m^2 plotas), Vilniaus rajone – 38 šurfai (bendras 40 m^2 plotas).

Širvintų rajone archeologinės vertybės fiksuotos 4 vietose. **Čiobiškio** dvaro sodybos teritorijoje stebėti 1,3–1,4 m storio XX a. suardyti sluoksniai, kuriuose buvo randama XVII (?)–XVIII a. radinių.

Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios apsaugos zonoje, prie Čiobiškio pagrindinės mokyklos pastato, Neries g. 24, 20 cm gylyje aptiktas XVII (?)–XVIII a. sluoksnis su šio laiko keramikos šukėmis.

Gelvonų buvusios dvaro sodybos apsaugos zonoje archeologiškai vertingo sluoksnio neaptikta, tačiau buvusioje pelkėtoje vietoje rasta XVII–XVIII a. puodo šukė.

Mančiušėnų piliakalnio apsaugos zonoje aptiktas 20–40 cm storio XVII a. kultūrinis sluoksnis, kuriame rasta ir pavienių puodų šukių, kurios galėtų būti datuojamos XIV–XV a. Sluoksnyje rastos XVII a. židinio (laužavietės?) liekanos (1 pav.).

Liukonių akmens apsaugos zonoje 40–70 cm gylyje aptiktos Gelvonų–Mikalajūnų–Sabališkių–Liukonių kelio XX a. akmenų grindinio liekanos, o šalia šio kelio rastos XX a. I pusės medinio namo pamatų, mūrytų iš akmenų ir plytų, liekanos. Bartkuškio, Levaniškių II, Liukonių, Sabališkių dvarų teritorijose ir apsaugos zonose, Raudonkos piliakalnio apsaugos zonoje kastuose šurfuose archeologiniu požiūriu vertingų sluoksnių ar radinių nerasta.

Vilniaus rajone archeologinės vertybės fiksuotos 3 vietose. **Buivydiškių** dvaro sodybos teritorijoje, prieš dvaro rūmų pagrindinį fasadą šurfe 3 surastas XVIII a. pabaigos – XIX a. I pusės statinio (pastato?) pamatinės dalies fragmentas. Pamatų mūrui naudotos klasicizmo epochai būdingos plonosios plytos (2 pav.). Nors kultūrinio sluoksnio pėdsakų su statinio nuvertimo liekanomis neišliko, šioje vietoje buvęs paviršius vėliau išlygintas jį pa-

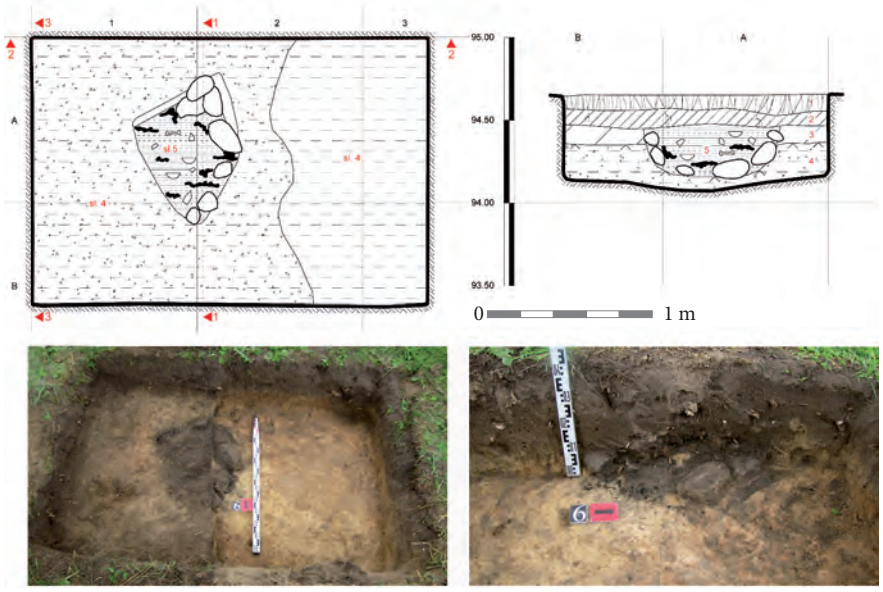

1 pav. Mančiušėnai, XVII a. židinio (laužavietės?) liekanos. L. Kvizikevičiaus nuotr., L. Jurgelevičiaus brėž.

Fig. 1. The remains of a 17th-century hearth (fire site?) at Mančiušėnai.

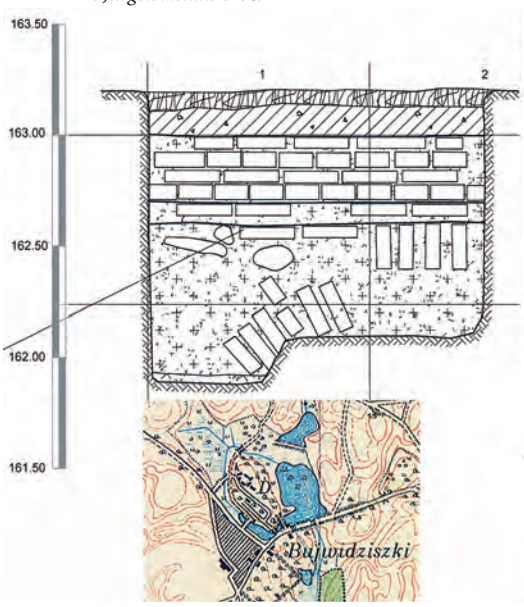

2 pav. XVIII a. pabaigos – XIX a. I pusės statinio Buivydiškių dvare pamatų ŠR išklotinė. L. Kvizikevičiaus nuotr., L. Jurgelevičiaus brėž.

Fig. 2. View from the NE of the foundation of the Buivydiškiai Manor building from the late 18th – first half of the 19th century.

žeminant. Pagal istorinius duomenis galima spėti, kad pastatas buvo nugriautas XIX a. II pusėje. 1856 m. dvarą įsigijus Vosyliui von Tyzenhauzui, dvaro pastatai buvo perstatomi, statomi nauji ūkiniai pastatai. Matyt, tada šis pastatas ir dingo.

Sudervės buvusios dvaro sodybos parko teritorijos PR kampe, šurfe 1 surastas parkožemio sluoksnis su nedideliais XVII a. karnizinio koklio, keraminio indo fragmentais ir kaltine vinimi. Virš jo buvo supiltinio pobūdžio sluoksnis su gausiomis XIX a. keraminių vadinamųjų olandiškų čerpių liekanomis.

Sužionių buvusio dvaro sodybos teritorijoje, prie klebonijos (Žaliosios g. 1), šurfe 1 ant įžemio rastas smulkus XVII a. keraminio indo fragmentas.

Aukštųjų Rusokų pilkapyno, Mažosios Riešės piliakalnio apsaugos zonoje, Baltosios Vokės, Galinės, Pikeliškių, Vyžulionių dvarų teritorijose ir apsaugos zonose, Sudervės Švč. Trejybės bažnyčios statinių komplekso apsaugos zonoje kastuose šurfuose vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta.

The Field Evaluations in Širvintos and Vilnius Districts

In 2011, KVP conducted evaluations at the sites of planned fibre optic internet cables within the territories and protection zones of some Širvintos and Vilnius District cultural sites. 40 test pits (a total of 71 m^2) were excavated at ten sites in Širvintos District, 38 test pits (a total of 40 m^2) in Vilnius District. 17th(?)–18th-century ceramics were discovered in Širvintos District at Čiobiškis Manor and town and in the Gelvonai Manor protection zone. A 20–40 cm thick 17th-century cultural layer with a coeval hearth (Fig. 1) was discovered in the protection zone of Mančiušėnai hillfort. A fragment of the foundational part of a building from the late 18th – first half of the 19th century was found at Buivydiškiai Manor in Vilnius District (Fig. 2), while 17th-century ceramics and a stove tile fragment were discovered at Sudervė and Sužioniai Manors.

Mindaugas Mačiulis

Biržuvėnų dvaro sodyba

Biržuvėnų dvaro sodyba (Telšių r., Luokės sen.) išsidėsčiusi Virvytės upelio slėnyje, apie 4 km į V nuo Luokės miestelio. UAB „Virbarta“ užsakymu, 2011 m. buvo pratęsti 2010 m. pradėti (*ATL 2010 metais*, Vilnius, 2011, p. 247–250) archeologiniai tyrimai Biržuvėnų dvaro sodybos (UK 730) PR dalyje, projektuojamų elektros kabelio trasų vietose bei prie oficinos pastato R dalies, planuojamoje geoterminio šildymo įrenginių vietoje. Jų metu ištirtas 81 m^2 bei žvalgytas 320 m^2 plotas (1 pav.). 2010 m. Biržuvėnų dvaro sodybos teritorijoje ištirtas 794 m^2 plotas, į ŠV nuo 2011 m. tyrinėtos inžinerinių komunikacijų koridoriaus vietos tirtose perkasose aptikti XVII a. viduriu bei XVIII–XIX a. datuojami kultūriniai sluoksniai.

Perkasa 37 tirta dvaro sodybos P dalyje, prie oficinos ŠV dalies. Po XX a. viduryje – XX a. II pusėje suformuotu 35–40 cm storio permaišytos žemės sluoksniu centrinėje perkasos dalyje atkastas 2,8 m ilgio, 1,6 m pločio pastato pamatas, padėtas ant juodos žemės kultūrinio sluoksnio. Pastato funkcija neaiški, galbūt tai vienas iš pagalbinių dvaro pastatų. Kitose perkasos dalyse po aukščiau minėtu sluoksniu atkastas apie 40–50 cm storio juo-